

Otázka: Jan Amos Komenský

Předmět: Pedagogika

Přidal(a): mp

Životopisná data

- 3. 1592 – 15. 11. 1670
- Žil v době třicetileté války (1618-1648).
- České reformace, bojoval proti katolíkům.
- Patří mezi zakladatele pedagogické vědy o výchově
- Učitel národa
- Narodil se – Nivnice možná Komňha možná Uherský Brod
 - Na den jeho narození 28. 3. se slaví Den učitelů
 - Po smrti rodičů se musel postarat sám o sebe – vychováván tetou

Přerov

- 1608 nastoupil na latinskou školu v Přerově.
- Rok studoval na teologické fakultě v Heidelbergu. 1613 (21let)
- 1614 se stal v Přerově členem Jednoty bratrské (protestantské)

Fulnek

- 1616 se stal kazatelem Jednoty bratrské ve Fulneku.
- 1622 španělské vojsko vypálilo Fulnek, ztratil rodinu, přišel o majetek o své

rukopisy, musel se skrývat.

- Napsal zde Labyrint světa a ráj srdce (1623).

Lešno (Polsko) celkem 3x (dohromady zde strávil 19 let)

- 1628 odešel do exilu do Lešna. Protože probíhala rekatolizace (jediným povoleným náboženstvím je katolické) Kdo se nechtěl stát katolíkem, musel zemi opustit.
- Pevně věřil v návrat do vlasti, promýšlel nové učebnice:
- začal tvořit Velkou didaktiku, Informatoria, učebnice
- Brána jazyků otevřená (encyklopedický spis) – pro učitelé napsal návod, jak tuto jazykovou učebnici používat

Anglie, Švédsko

- 1641 Londýn (strávil zde 2 roky)
- 1642 odešel do Švédska,
- Do roku 1648 pobýval v Elblagu u Gdaňska

Lešno

- 1648 se vrátil do Lešna, byl zvolen biskupem Jednoty bratrské
- Napsal knihu – Kšaft umírající matky Jednoty bratrské
- 1648 Vestfálský mír ukončuje třicetiletou válku
 - Probíhala protireformace a tím byl zamezen návrat exulantů

Blatný Potok

- Napsal spis Škola vševědná – jde o plán založení sedmitřídní pansofické školy.
- Poprvé osvětluje myšlenku obrázkového návodu k poznávání věcí. Roku 1653 sepsal zjednodušenou jazykovou učebnici Orbis sensualium pictus. Jde o smyslové poznávání a zároveň výuku jazykovou.

- 1654 vydal dramatické zpracování knihy Brána jazyků otevřená v 8 divadelních hrách nazvané Schola ludus- Škola hrou či Škola na jevišti

Lešno

- Napsal Obecnou poradu o nápravě věci lidských, kde vyslovil názor, že svět by se dal změnit výchovou
- 1656 za bojů Švédů s Poláky shořel v Lešně Komenskému všechn jeho majetek i spisy.

Amsterdam

- 1656 odešel do Amsterdamu, kde strávil poslední léta svého života.
- Zemřel 15. listopadu 1670 v Amsterdamu.
- Je pohřben v Naardenu, kde se v současnosti nachází jeho muzeum- Comenius Museum

Období po smrti J. A. Komenského

- Církev v Čechách se snažila o to, aby byl Komenský zapomenut což se podařilo až do konce 18. století.
- Na základech položených Komenským staví své školské reformy v 19.stol. J. F. Herbart.
- V roce 1910 vznikla komeniologie, věda zkoumající život a dílo Komenského.

Dílo J. A. Komenského

Velká didaktika

- o výchově obsahujícím úplnou soustavu pedagogických pojmů
- Didaktiku Komenský nevnímá jen jako teorii vyučování, ale jako obecnou pedagogiku J.A. Komenský je proto považován za zakladatele pedagogiky jako vědy.
- Na Didaktiku měla navazovat Informatoria o jednotlivých stupních školy - určená pro

učitele. Z Informatorií se dochovalo pouze Informatorium školy mateřské.

Informatorium školy mateřské

- Jako jeden z prvních upozorňuje na nutnost systematické školní výchovy, zpracoval obsah výchovy.
- Informatorium školy mateřské mělo sloužit matkám jako návod na výchovu dětí do 6let. Nalezneme zde i rady budoucím matkám o tom, jak pečovat o plod v době těhotenství.

V knize upozorňuje:

- na důležitost smyslu výchovy dítěte
- že pro dítě je významný pohyb spojený s hrou
- že by si dítě mělo osvojit manuální dovednosti
- na důležitost mravní, citové, rozumové, náboženské a estetické výchovy
- že pro vývoj dítěte je také velmi důležitý význam prostředí ve kterém vyrůstá

Komenského názory na výchovu

- Propagoval myšlenku pansofie (vševěda) - Učení všechny všemu. Věřil, že tímto způsobem vymizí ze světa války a zlo.
- Označení „Učitel národu“ - vychovatel všech lidí k míru a ke spolupráci mezi národy.
- Odsuzoval verbalismus (učení se slovy), chtěl ať se dítě učí smysly (smyslové učení)
- Učebny vybaveny pomůckami, knihami a obrazy
- „Vina na nechutí žáků k učení má učitel.“
- „Učení má být radostné.“
- Učit by se mělo od nejlehčího po nejtěžší
- „Naprosto nezbytné je neustálé opakování, procvičování.“

Komenský děti dělí na:

- bystré a poslušné (vhodné pro vědeckou práci)
- bystré, ale liknavé (líné, nepevné, nesoustředěné)
- bystré, ale nezkrotné
- málo bystré, ale přitom buď poslušné nebo nezkrotné
- Výchova = rozhodující !! (základ pansofické myšlenky)

- Výchovní cíl - mravnost

Zpracoval čtyřstupňový systém vzdělání:

- do 6 let = doma, mateřský klín
- 6-12 = školy obecné - v každém městě
- 12-18 = škola latinská (gymnázium) - krajské město
- 18 - 24/25 = akademie - v hlavních městech.

Podobné materiály:

- [Novodobá pedagogika - seminární práce](#)
- [Výchova a vzdělávání v pravěku a starověku](#)
- [Dějiny pedagogiky - pravěk a starověk](#)